

۴ ساعت

زمان شست و شوی داخلی هر واگن

۲۰۰ هزار تومان

هزینه شست و شوی یک قطار

۷۰ لیتر

آب مصرفی در متروواش

۲ متر بر ثانیه

میزان سرعت قطار در متروواش

۹ ساعت

زمان شست و شوی دستی بیرون قطار

۳ دقیقه

زمان شست و شوی بیرونی قطار در متروواش

۱۰ رام

تعداد شست و شوی قطار در روز

از تجربه های تازه لذت می برم

سید محمد راستگو که از سال ۸۸ در قطار شهری مشهد با سمت راهبر مشغول به کار است، حالا به عنوان مسئول کنترل فنی خط یک قطار شهری مشهد فعالیت می کند. رشته اش برق است. او هم مثل تمام کارکنانی که اینجا مشغول کار هستند، گواهی نامه راهبری قطار دارد.

راستگو از اینکه به صورت غیر مستقیم به زائر و مجاور امام رضا (ع) خدمات می دهند، ابراز خوشحالی می کند و می گوید: خوشحالم که قدمی برای این شهر برمی دارم.

او محاسن کارش را آشنایی با تکنولوژی های تازه می داند. وقتی که بیشتر صنایع و کارخانجات ما تکنولوژی مشابه دارند و فقط خروجی شان متفاوت است، او دارد جایی کار می کند که فناوری اش به روز است: «لذت می برم که اینجا هم چیز جدید یاد می گیرم.» او در تمام سال هایی که در این سمت خدمت کرده، هیچ وقت با انتقادی جدی در زمینه نظافت روبه رو نشده است و می گوید: ما منتقد خودمانیم. خودمان هم حساسیت داریم و به همه مردم حق می دهیم که خدمات خوب بگیرند و با آغوش باز انتقاد را می پذیریم.

راستگو به شاسی های جلوی در ورودی و کاربرد آن ها اشاره می کند و می گوید: اعلام بیماری یا آشغال ریختن یا گرمی هوا تماشای خوب است ولی مشکل این است که این دکمه کاربردی تا الان غیر کاربردی بوده است. الان مزاحمت هاز یاد است. حکم چوپان دروغگو را پیدا کرده است، حتی وقتی یک تماس جدی باشد، راهبر باز فکر می کند مزاحم است.

هر مسئله ای که پیش بیاید، فقط کافی است مردم به راهبر قطار یا ایستگاه ها اطلاع بدهند تا رسیدگی شود. او در مدت حضور مادر متروواش، همراهان می شود و با حوصله به کنج کاوی ما در مواجهه با متروواش پاسخ می دهد.

و چهار پیشانی، ماده شوینده پاشیده می شود. یک مرحله بدنه اصلی کف پاشی و شسته می شود. مرحله بعدی هیدروواش است و فقط کف ریخته می شود و هیچ فرچه ای کشیده نمی شود. از این مرحله ماده شوینده روی قطار باقی می ماند تا با خوردن گیاهی که دارد، جرم را بخورد. حالا دیگر حمام تمام شده است و نوبت آبکشی است. فرچه ها با آب مشغول پاک سازی مواد از بدنه قطار می شوند. اینجا دیگر آب چاه است و تصفیه شده نیست؛ آبی که متصدی می گوید با دوبار خوردنش، سنگ کلیه خواهی گرفت.

سختی آب، صفر می شود

در مراحل آخر باید تمام کثیفی های قطار از بین برود. پیشانی های قطار آب گیری می کند. در مرحله آخر از آبی که سختی اش را گرفته اند (ro)، استفاده می کنند تا لکی روی قطار باقی نماند. اگر آب معمولی سختی اش ۷۰ باشد، سختی این آب صفر است. آبی که به خاطر نداشتن املاح، تلخ تلخ است. دیگر نوبت خشک شدن است؛ مرحله ای که آدم ها از حوله استفاده می کنند و قطارها از دوتی که حدود ۸۰ درصد آب روی بدنه را می گیرد. اگر هوا مساعد نباشد، بقیه آب را با هوای گرم خشک می کنند.

۲ هزار و ۱۸۳ قطار

اینجا وقتی واگن اول به آب کشی می رسد، واگن آخر هنوز در حال فرچه خوردن است. ماده سبزرنگ شست و شو را آخرین بار پارسال خریده و با آب ترکیب کرده اند و داخل مخازن ۷۵۰ لیتری ریخته اند. از دو مخزن، یکی کاملاً پر است و دیگری از نیمه کمتر دارد. تابه حال با این سیستم ۲ هزار و ۱۸۳ قطار را تمیز کرده اند. هزینه شست و شوی قطار هم حدود ۲۰۰ هزار تومان است.

یک قطار، سه نیرو هم زمان سه ساعت روی یک واگن کار نمی کنند تا قطار نظافت شود. حالا تمام فرایند شست و شو فقط سه دقیقه زمان می برد؛ البته همه سیستم ها خرابی دارند. گاهی خود سیستم متروواش هم نیاز به رسیدگی دارد. گاهی یک ماه یا ۲۰ روز سیستم را به منظور تعمیر یا نگهداری، غیر قابل استفاده می کنند. آن وقت دوباره به سراغ همان سیستم قدیمی انسان محور می روند؛ سیستم سطل و تی و جارو و شلنگ. دو مخزن آب پر می شود تا با کمک پمپ دستی و شلنگ های کارواشی آب، آن ها را روی قطار بریزند؛ البته سیستم دستی هنوز برای خط ۲ قطار شهری کاربرد دارد. هر هفته چهارشنبه ها تیمی اعزام می شود تا حمام دستی واگن های خط ۲ هم انجام شود.

قطار با سرعت دو متر بر ثانیه وارد دستگاه متروواش می شود. به محض حرکت، اولین سنسور (حس گر)، ورودش را تشخیص می دهد و سیگنال سبز می شود و روی قطار آب ریخته می شود تا بدنه قطار را خیس کند.

اسراف ممنوع

حواششان به آب هم هست. اگر با سیستم دستی ۷۰۰ لیتر آب مصرف می شد، حالا حدود ۷۰ لیتر مصرف می شود. آب از چاه صنعتی استخراج می شود. تمام این آبی که این مرحله ریخته می شود، به داخل چرخه برگشت داده و بازیافت می شود و دوباره از آن استفاده می کنند. هدر رفت آب بسیار کم است. تقریباً ۳۰ درصد آبی که قبلاً استفاده شده است، قطار را می شویند. آب ها جمع آوری و به داخل چرخه تصفیه وارد می شود و طی عبور از چند حوضچه، آلودگی ها ته نشین می شوند و آب تقریباً زلال می شود؛ آبی که فقط برای خیس کردن قطار استفاده می شود.

چند مرحله تا پاکی

سنسور دوم که قطار را تشخیص داد، فرچه ها عمل می کنند. سنسور سوم موقع استفاده از شامپوی مخصوص است. همان طور که آدم ها به موهایشان حساس هستند، قطارها هم به رنگشان حساسند.

در سنسور بعدی نوبت شست و شوی پیشانی های قطار است. بر دو واگن

نظافت داخلی یک قطار

نظافت داخلی واگن ها جایی است که سیستم ماشینی هنوز واردش نشده است. زباله ها و روزنامه های خوانده شده از داخل قطار جمع می شود تا آماده نظافت شود. پسر جوان تی اش را به کف آبی رنگ قطار می کشد تا خاک ها و رد کفش هایی را که روی آن افتاده است، بزدايد؛ کفش هایی که هرکدامش هویت دارد و مربوط به پاهایی است که قسمتی از مسیرش را در این قطار می گذرانند. لکه های سیاه روی صندلی کم کم ماندگار می شوند و نظافت دیگر کار ساز نیست. آن ها به سالن رنگ فرستاده می شوند تا لباس نو به تن کنند. همه بدنه داخلی قطار به صورت دستی نظافت می شود؛ با جارو، تی و ماده شست و شو. تفاوت ها را وقتی می فهمی که از واگنی که در مرحله آخر تی کشیدن است، به واگنی بروی که هنوز تمیز نشده است.

داخل هر واگن نزدیک ۴ ساعت طول می کشد تا رنگ و رو بگيرد. هر نفر، روزانه نظافت داخلی یک قطار را انجام می دهد و محیط داخلی واگن که شاید هیچ وقت حواسمان نیست حدود ۸ ساعت وقت می گیرد تا تمیز شود.

متروواش بومی

حالا دیگر نوبت بدنه است تا شسته شود؛ تجربه شیرین هفته ای یک بار حمام گرفتن برای قطاری که دودودم و آلودگی روی تنش نشسته است و دیگر نمی تواند انعکاس دهنده تصویر مسافران باشد. بدنه با دستگاه متروواش که بومی است، شسته می شود. این دستگاه را کارمندان داخلی شرکت قطار شهری طراحی کرده و ساخته اند. اگر می خواستند آن را وارد کنند، حدود ۳ میلیارد تومان هزینه داشت ولی حالا با هزینه بسیار کمتر نمونه داخلی اش را ساخته اند و استفاده می کنند. پرسنل با دانش فنی خودشان در قسمت برق و مکانیک و با سرپرستی یکی از پیش کسوت های بهره برداری، روند طرح را شروع می کنند. سیستم هم زمان با ساخت مرحله به مرحله طراحی می شود. سال ۸۸ که قطار شهری مشهد افتتاح شد، قطارها به صورت دستی شسته می شد. این روند ادامه داشت تا اینکه تصمیم به ساخت یک سیستم داخلی متروواش گرفته شد. حدود یک سال زحمت مهندسان، سرانجام به طراحی و ساخت این سیستم منجر شد.

فقط ۳ دقیقه

حالا حدود سه سال است که دیگر برای شست و شوی

